

Галина МІСЮК,

вчитель-методист Городищенської ЗОШ І–ІІІ ст.
Березнівського р-ну Рівненської обл.

Подорож до палацу вихованої людини (про Ввічливість, Чесність і Добро)

Мета. Розширити і поглибити знання учнів про риси вихованої людини, формувати негативне ставлення до людських вад, виховувати шанобливе ставлення до оточуючих, бажання говорити правду, вправляти дітей у вживанні чарівних слів.

Обладнання: ілюстрації палацу, вагонів-зупинок, картки для роботи в групах, мікрофон, сонечко і промінчики, дерево, листочки, квіточки, записи на дошці, сигнали "Світлофора".

Хід заняття

І. Привітання.

Любі діти, посміхніться,
Один одному вклоніться...

Вчитель. Ми з вами живемо серед людей. Наші вчинки, слова, жести не байдужі знайомим та незнайомим людям, які нас оточують. Можна легко образити іншого нетактовною поведінкою, недобрим словом. Тож із самого дитинства потрібно засвоїти науку спілкування, поводитися так, щоб оточуючим було затишно, зручно, приємно. А на допомогу вам прийдуть слова ввічливості та ввічливі манери.

Отож, сьогодні ми помандруємо до палацу, де живе професор Будь Ласка і дуже культурні та виховані люди. Він дав нам карту містечка і ключ від палацу, але попередив, що шлях до його містечка буде нелегким. Щоб подолати всі труднощі, треба знати секрети ввічливої людини, допомагати один одному, підтримувати. Чи бажаєте помандрувати до палацу?

Тоді вирушаємо. Але, подивіться, наше сонечко без промінців і не зможе нам освітлювати дорогу. (Промінці лежать у дітей на партах, на них записані слова ввічливості. Вони прикріплять їх, коли будуть чути під час гри).

ІІ. Зупинка Ввічливість.

Гра "Ввічливі слова".

Учень-кореспондент бере інтерв'ю у дітей.

1. Ви прийшли до школи. Яке перше слово ви повинні сказати?

2. Вам допомогли роздягнутися, повісити одяг. Що треба сказати?

3. Ви йшли по коридору і випадково когось штовхнули. Що потрібно сказати?

4. Людина зробила вам добре діло і їй потрібно віддячити. Які слова ви скажете?

5. Щоб вам із задоволенням допомогли, не слід забувати одне дуже гарне слово. Яке?

6. Коли мене сварять, я намагаюсь завжди казати чемно

7. І в Україні, і в Словаччині всі кажуть на прощання...

Вчитель. Що ж таке ввічливість? (Відповіді дітей).

Слухання "Казочки про ввічливість" Д.Цвек.

– Чому образилась маленька рибка?

– Чому Біб відповів сердито?

– Яку пораду мама дала рибці?

Вчитель. Діти, ввічливість має велику силу, вона може врятувати життя, як ось в казці "Ввічливий кролик", послухайте.

– Яким був кролик?

Отож, ввічливість – це вміння поводитися так, щоб іншим було приємно знаходитися поряд із тобою. Щоб перейти до наступної зупинки, продовжити нашу подорож, ви повинні довести, що добре знаєте правила ввічливості.

Гра "Світлофор".

(Діти сигналізують зеленим – так і червоним – ні).

– Ти йдеш з другом вулицею. Він привітався з незнайомою тобі людиною, ти теж сказав: "Добрий день" (+).

– "Дайте мені хлібину" – звертається хлопець до продавця. (–).

– Після обіду Микола сказав: "Дякую, борщ дуже смачний". (+).

– У шкільному коридорі розмовляють вчителі. Серед них Ігор побачив свого класного керівника і привітався: "Добрий день, Олег Васильович". (–).

– Маринка вийшла у двір, побачила сусідського дорослого юнака і першою привіталась. (+).

– Коло дверей у клас зустрілися Дмитрик і Оленка. "Привіт" – привітався Дмитрик і першим зайшов у клас. (–).

– "Вибачте, будь ласка, я штовхнула вас ненавмисне" – сказала Даша. (+).

– Коридором йде вчителька, в руках у неї книжка, зошити, журнал. На зустріч їй учень: "Добрий день", і пішов далі. (–).

Вчитель. Ви добре засвоїли правила ввічливості і ми можемо продовжувати нашу подорож.

III. Зупинка **Доброта.**

Наступна зупинка – одна з найчудовіших людських якостей – "Доброта".

В.О.Ключевський писав: "Добра не та людина, яка вміє робити добро, а та, яка не вміє робити зла". Діти, а чи завжди ми буваємо добрими один до одного? Один мудрець сказав, що людина – це її вчинки. Усе своє життя люди пізнають, що таке добро і зло. Шлях до доброти не завжди легкий, тому треба вчитися бути добрими, уважними до людей.

– Якими рисами характеру, на вашу думку, повинна бути наділена добра людина? Запишіть їх на листочках і утворимо "Дерево добра" – бачите, воно без листочків. (Лунає музика, діти прикріплюють листочки до гілок дерева).

– На нашому дереві не вистачає квіточок – добрих вчинків. Запишіть на квіточках, які добрі вчинки ви можете зробити і прикріпіть до дерева.

Якщо постійно робити добрі вчинки, то вони порадують вас щедрими плодами.

Про добро можна говорити багато, але це не дає ніякої користі. Добро треба творити, пам'ятаючи такі правила (читаємо записані на дошці): Пробачай помилки іншим. Будь щедрим. Не заздри. Жалій інших.

Давайте дізнаємось, як добра нас вчить народна мудрість.

Робота в групах.

З'єднайте і прочитайте прислів'я.

- Хто людям добра бажає, не роби зла.
- Хто не чинить лихого, бо сам до неї впадеш.
- Не копай другому ями, той собі має.
- Перший крок до добра – тому не страшно нічого.

Лунає пісня "Гімн доброти".

Учениця. Я – доброта людська. Невже мене забуто? Я мир несучу і радість у серця.

Тож не впускайте в душі зла отруту,
Бо зло лиш зло породжує все більше, без кінця.
Впустіть мене в думки і в душу,
Я принесу вам спокій і тепло.
Крижинки зла розтоплюватиме я мушу,
Щоби незгод між вами не було,
Наповніть душу ніжністю й теплом.
Добром, любов'ю, мудрістю зорійте!
За зло ніколи не віддячте злом,
Серця людей добром своїм зігрійте.
Я вірю: разом ми багато зможемо
І зло на світі переможемо!

Фізкультхвилинка.

Діти співають з рухами.

Невгамовні ми малята,
Спритні хлопчики й дівчата.

В нас по 200 грамів сміху
І кричало півкіло.
Вмієм ручками махати,
Швидко бігати, стрибати,
В доганялки в школі грати
І дивитись мульткіно.

– Ми без пригод подолали і цей шлях, тому переходимо до наступної зупинки.

IV. Зупинка **Чесність.**

Вчитель. Діти, давайте розглянемо дві складні ситуації. Ось одна з них: "Щоб не було зерна неправди".

Прийшла Оленка в гості до Ясі, а там вишиті рушники дуже гарні.

– Хто це у вас вишиває? – запитує.

Я с я. Все сама, сама.

Оленка наступного дня приходиться до Ясі, щоб разом вишивати, а її вдома немає.

М а м а. Так Яся ж не вишиває.

О л е н к а. А хто ж то все вишив?

М а м а. Я і моя мама – бабуся Ясі.

Вчитель. Діти, як ви оцінюєте поведінку дівчаток? У народі кажуть: "Не обдуриш – не проживеш". Але люди, які живуть за цим правилом, не мають совісті. А ще кажуть: "Краще гірка правда, ніж солодка брехня".

– Чи ж варто бути правдивим?

Сценка "Подружка".

Ганнуся. Тетянка, сьогодні контрольна робота з математики. Допоможи мені розв'язати задачу.

Тетянка. Добре, Ганнусю, я допоможу тобі, ми ж подруги.

Актор. Учні здали зошити і наступного дня отримали результати.

Вчителька. Ганно, ти молодець – 12 балів. А ти, Тетянка, не постаралась – 7 балів.

Тетянка. Олено Іванівно, я хочу сказати правду. Це я розв'язала Ганні задачу.

Вчителька. Чи була права Тетянка? Отож, правда може бути різною. Правда вищого гатунку, коли вона на благо іншої людини, а не з метою зашкодити.

– Не всяка правда говориться.

– Чому в народі кажуть, що брехливому треба добру пам'ять мати?

Щоб стати чесною людиною, треба дотримуватися таких правил:

1. Сказав – зроби.
2. Не впевнений – не обіцяй.
3. Помилувся – визнавай.
4. Забув – попроси пробачення.
5. Не видавай чужу таємницю.

Вчитель. Діти, наша подорож наближається кінця. Але професор Будь Ласка ще раз хоче перевірити, чи можна нас пускати до свого палацу.

Гра "Навпаки".

Діти мовчки читають вислови, а вголос – навпаки, засвоюючи при цьому правила поведінки.

– Виховані діти ніколи не поступаються місцем старшим.

– Виховані хлопчики завжди лазять по деревах.

– Дівчатка витирають руки об сукню.

– Всі діти переходять вулицю на червоне світло світлофора.

– Чемні хлопчики завжди смикають дівчаток за коси.

– Виховані діти обгортки від цукерок викидають на тротуар.

В ч и т е л ь. Ви гарно впоралися з усіма завданнями, пройшли сміливо всі станції і можете взяти ключ від палацу вихованої людини.

У ч е н ь (*тримає ключ і говорить*).

Врятує світ краса –

Завжди так говорили.

Тепер врятує світ лиш доброта.

Бо однієї вже краси занадто мало.

Бо стільки всюди зла – людина вже не та,

Тож, люди, на землі

Спішіть добро творити,

Щоб нам не згинуту у морі зла,

Щоб кожен міг серед краси прожити

У царстві справедливості й добра.

В ч и т е л ь. Отже: будьте завжди – привітні, при зустрічі – вітайтеся, за допомогу – дякуйте, ідете – прощайтеся.

(*У заході використано вірші українських поетів*).